

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **Ing. F. M.** pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 14. júna 2012 v Bratislave odvolanie obžalovaného Ing. F. M. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 3. mája 2011 sp. zn. PK - 2 T 33/2008 a rozhodol

t a k t o:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného Ing. F. M. sa **z a m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 3. mája 2011 sp. zn. PK - 2 T 33/2008 bol obžalovaný Ing. F. M. uznaný za vinného z pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na tom skutkovom základe, že

- v dobe od 1. 1. 1999 do 30. 12. 1999, ako konateľ obchodnej spoločnosti D., spol. s r. o., v jej sídle v B. a v pobočkách tejto obchodnej spoločnosti na rôznych miestach v Slovenskej republike, i prostredníctvom splnomocnených osôb, uzatváral v zastúpení dlžníka obchodnej spoločnosti D., spol. s r. o. zmluvy o pôžičke s vystavením vlastných zmeniek tejto spoločnosti na dlžnú sumu, ktoré mali zabezpečovať splnenie záväzku vrátiť požičané peňažné prostriedky spolu so sľubovaným zhodnotením, a to tak, že peňažné prostriedky vylákal od fyzických osôb zneužívajúc pritom ich dôveru, nedostatok skúseností a dôverčivosť, keď ich ekonomické správanie ovplyvnil,

v mnohých printových a elektronických médiách dlhodobo a v často opakujúcich sa frekvenciách, prezentovanou reklamou, vytvárajúcou dojem o spoločnosti D., spol. s. r. o. ako dynamickej a prosperujúcej spoločnosti, a súčasne sľubujúcou zhodnotenie požičaných peňazí až vo výške 20 % - 31 %, v závislosti od dĺžky poskytnutia pôžičky, a to s trojnásobnou garanciou, hoci na základe interných ekonomických informácií a nízkych hospodárskych výsledkov spoločnosti vedel, že sľubované záväzky nebude možné splatiť z jej podnikateľských aktivít, čím na škodu 1367 fyzických osôb získal na základe 1512 zmlúv o pôžičke peňažné prostriedky vo výške 237 739 896,- slovenských korún, v prepočte 7 891 518,82 euro, ktoré boli použité na vyplácanie predchádzajúcich vkladateľov a krytie vlastných nákladov spoločností v skupine D.,

- v dobe od 1. 1. 2000 do 24. 02. 2002, ako predseda predstavenstva B. a súčasne generálny riaditeľ a predseda predstavenstva obchodnej spoločnosti D., a. s., v sídle v B. a v pobočkách obchodnej spoločnosti D., a. s. na rôznych miestach v Slovenskej republike, prostredníctvom splnomocnených osôb, uzatváral v zastúpení družstva, po prechádzajúcom prijatí fyzickej osoby za člena B. a prijatí ďalšieho členského vkladu, predstavujúceho istinu, zmluvy o budúcej darovacej zmluve, zmluvy o prevode cestovného šeku, dohody o vrátení ďalšieho členského vkladu s vystavením cestovného šeku, dodatky k zmluve o prevode cestovného šeku a k zmluve o budúcej darovacej zmluve, následne darovacie zmluvy, dodatky k darovacej zmluve a potvrdenia o prevzatí cestovného šeku, predmetom ktorých bol sľúbený výnos a vrátenie ďalšieho členského vkladu, a to tak, že peňažné prostriedky vylákal od fyzických osôb zneužívajúc pritom ich dôveru, nedostatok skúseností a dôverčivosť, keď ich ekonomické správanie ovplyvnil, v mnohých printových a elektronických médiách dlhodobo a v často opakujúcich sa frekvenciách, prezentovanou reklamou, vytvárajúcou dojem o spoločnosti D., a.s. ako dynamickej a prosperujúcej spoločnosti, a súčasne sľubujúcou zhodnotenie požičaných peňazí až vo výške 15 % - 31 %, v závislosti od dĺžky dohodnutého času poskytnutia peňažných prostriedkov, a to so štvornásobnou garanciou a rizikovým stupňom nula, hoci na základe interných ekonomických informácií a nízkych hospodárskych výsledkov vedel, že sľubované záväzky nebude možné splatiť z podnikateľských aktivít spoločností skupiny D., čím na škodu 23 834 fyzických osôb získal na základe 28 617 zmlúv peňažné prostriedky vo výške 3 729 415 732,- slovenských korún, v prepočte 123 793 923,26 euro, ktoré boli použité na vyplácanie predchádzajúcich vkladateľov a krytie vlastných nákladov spoločností v skupine D.

Za to bol obžalovanému Ing. F. M. uložený podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. a/ a § 39a ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 zaradený do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie obžalovaný Ing. F. M. Namietal napadnutý rozsudok v celom rozsahu. Pokiaľ ide o výrok o vine, uviedol, že sa nijakej, tobôž žalovanej, trestnej činnosti nedopustil, nikdy sa nijako neobohatil a nikomu nespôsobil škodu, osobitne nie takého rozsahu, že by to zakladalo príslušnosť Špecializovaného trestného súdu v Pezinku alebo trestné stíhanie pred akýmkoľvek súdom vôbec.

Obžalovaný je toho názoru, že u neho bolo porušené základné ľudské právo byť slobodný a neodňateľný svojmu zákonnému sudcovi, že bol nedôvodne zbavený privátneho majetku, slobodného života a možnosti voľného podnikania na základe princípov rovnakého zaobchádzania ako člena kolektívneho štatutárneho orgánu, čím bol porušený antidiskriminačný zákon č. 365/2004 Z. z. v jeho ustanovení § 2a ods. 2 a z dôvodu § 9a citovaného antidiskriminačného zákona aj práva zamestnancov, akcionárov obchodných spoločníkov a spoluvlastníkov obchodnej firmy D. a. s., ktorí iba zo šikanózných dôvodov prišli o majetok, ktorý spoluvlastnili.

Výrok napadnutého rozsudku o treste za údajne existujúci nesplnený majetkový záväzok spoločnosti D. a. s. považuje obžalovaný za zločin proti ľudskosti podľa článku 7 ods. 1 písm. h/ a g/ Rímskeho štatútu (oznámenie MZV SR č. 333/2002 Z. z. o prijatí Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu).

Postup voči nemu v predmetnej veci považuje obžalovaný za flagrantné, bezmála temer deväťročné trvanie porušovania základných ľudských práv orgánmi nášho štátu a upieranie ich akceptácie podľa článku 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, s ohľadom na článok 16 ods. 1 a článok 17 ods. 2 druhej vety Ústavy Slovenskej republiky.

V podrobnostiach obžalovaný v odvolaní opísal postupný rozvoj spoločnosti D., spol. s. r. o., ktorá v roku 1994 mala základné imanie 3.068.000,- Sk, čo umožnilo úspešne prevádzkovať predaj a servis osobných a úžitkových automobilov a strojov, takže

už koncom roku 1999 čisté obchodné imanie spoločnosti presahovalo 4 miliardy slovenských korún a k 31. decembru 1999 majetok spoločnosti v zostatkovej účtovnej hodnote predstavoval 13.440.952.000,- Sk, čo sa prejavilo v tom, že sa postupne vytvorilo 21 viacej špecializovaných samostatných firiem, ako právnických osôb, ktoré úspešne prevádzkovali leasingovú sieť autosalónov a servisných centier a vytvoril sa úspešný zásielkový leasingový veľkoobchod s nábytkom aj elektronikou D. – K., ako aj ďalšie podnikateľské subjekty i v oblasti sociálnej pomoci ako bola Spoločnosť pre podporu chudobných a chorých, spol. s r. o. Ich podnikateľské aj charitatívne aktivity si povšimli aj v zahraničí, a preto rozpracovali viac ako dve desiatky podnikateľských projektov pre podnikanie v rôznych oblastiach sveta, okrem iných predprípravu ťažby vysokoenergetického uhlia, s jeho odpredajom do Číny, vrátane možnosti zásobovania železiarní v Indii, ktoré v rámci deblokácie pripadli na privatizáciu Slovensku, ale napriek ich upozorneniam Ministerstva financií SR sa tieto projekty vytratili nevedno kam.

Obžalovaný uviedol, že preto sa pôvodná firma D., spol. s r. o pretransformovala k 1. januáru 2000 na akciovú spoločnosť D. a. s., v ktorej sa stal členom kolektívneho štatutárneho orgánu, jej predstavenstva a voľbou aj jej predsedom. Táto nová firma, ktorá mala svoj kapitál a na základe vlastnej výskumnej činnosti pripravené podnikateľské zámery a iniciovala založenie občianskeho združenia „Naša vlna privatizácie“, ktorej samostatným správcom bola ich firma D. – V., s. r. o., sa dôvodne prihlásila do verejnej súťaže vyhlásenej vládou - Ministerstvom financií Slovenskej republiky - na sprivatizovanie časti štátneho 10 % podielu v S., š. p., čo v trhovej hodnote dosahovalo asi 16 miliárd slovenských korún. Na to si okrem svojich finančných rezerv obstarali v zahraničí zostávajúce záväzné prísľuby zahraničných úverových veriteľov a zostatok po prepočtoch hodľali riešiť navýšením základného imania ich družstiev a emitovaním akcií pre ich akcionárov ako garancie za nimi poskytnuté peňažné investičné prostriedky určené na tento účel. Vzhľadom na to, že ponuky ich spoločnosti boli najatraktívnejšie, dostali sa do pozornosti neprajníkov, vrátane ekonomickej mafie a do konfliktu s Ministerstvom financií Slovenskej republiky a štátnym tajomníkom Ministerstva vnútra slovenskej republiky, ktorí chceli uprednostniť v privatizácii svojho záujemcu E., Rakúsko. Preto ako predseda predstavenstva akciovej spoločnosti D. podal v januári 2002 žalobu na preverenie nezákonného postupu ministerstva financií pre nedôvodné vylúčenie ich spoločnosti z privatizačného procesu štátneho podielu v S., š. p. a tiež o zaplatenie odškodnenia vo výške 7.992.578.000,- Sk za zmarenie možnosti získať v privatizácii 10 % podiel tejto spoločnosti, no

napriek zrušeniu pôvodných rozhodnutí ministerstva financií voči ich spoločnosti, dodnes ich nikto neinformoval, aký je súčasný právny stav v týchto veciach.

Ďalej obžalovaný uvádzal, že neopodstatnene bol nariadený konkurz voči spoločnostiam, ktorých bol predstaviteľom, ale v ktorých vždy konal ako člen kolektívneho štatutárneho orgánu, pričom konkurz bol umelo vyvolaný za pomoci polície a bola podnecovaná bezuzdná mediálna kampaň s bezdôvodným priradením ich firmy medzi tzv. „nebankovky“ zaoberajúce sa tzv. „pyramídovými hrami“, hoci to nikdy nebola pravda, keďže napriek vykonanému dokazovaniu na Špeciálnom trestnom súde v Pezinku nebolo preukázané odcudzenie žiadnych peňazí z vkladov ich členov pre seba alebo komukoľvek na vyplatenie neoprávneného majetkového prospechu. Napriek rôznym diskriminujúcim represiam, ako boli prepadové daňové kontroly a kontroly zo Sociálnej poisťovne, nič sa proti nim nepodarilo nájsť, pričom riadne odvedené dane a odvody dosahovali viac ako tri miliardy slovenských korún.

Obžalovaný tvrdil, že mu hrozilo zavraždenie zo strany jeho odporcov a iba tým, že sa ukryl na rok v cirkevných zariadeniach alebo v zahraničí, sa mu podarilo ubrániť a ďalšími ekonomickými opatreniami zachrániť aj časť vybraných prostriedkov od ich vkladateľov, a preto nastúpila voči nemu trestnoprávna diskriminácia tým, že bezdôvodne už 26. marca 2002 začal vyšetrovateľ Krajského úradu vyšetrovania PZ SR v Banskej Bystrici vo veci trestné stíhanie a vzniesol mu aj obvinenie, ale toto bolo prokurátorkou Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici 4. apríla 2002 v celom rozsahu ako nezákonné a neopodstatnené zrušené. Boli pritom bezdôvodne zablokované ich účty v peňažných ústavoch a aj časť písomností o ich podnikateľskej činnosti bola nelegálne získaná operatívnou cestou, bez ohľadu na to, že nebol využitý mimoriadny opravný prostriedok o zrušení uznesenia o jeho nezákonnom trestnom stíhaní.

V tej súvislosti obžalovaný namietal, že ten istý vyšetrovateľ dňa 23. septembra 2002, v čase keď voči nemu a jeho manželke nebolo vedené žiadne trestné stíhanie, teda v rozpore s článkom 21 ods. 1, 2 Ústavy SR, ako aj článkom 8 ods. 1, 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, so skupinou policajtov ich prepadol v rodinnom dome v L., s cieľom získať dôvernú podnikateľskú dokumentáciu firmy D., a. s., a tak isto postupoval aj voči ich firme D., a. s. v B., s jediným cieľom totálne zlikvidovať činnosť tejto ich právnickej osoby ako možného konkurenta v privatizácii S., a. s. a S. p., a. s. a takto mu rozkradnúť

všetok majetok, ktorý nadobudli statočnou družstevnou prácou za desať rokov podnikania v tuzemsku aj v zahraničí.

Pokiaľ bol neskôr dňa 30. apríla 2003, bez začatia trestného stíhania, znovu obvinený z trestného činu podvodu a aj z trestného činu nedovoleného podnikania, bolo to opäť v nadväznosti na rozpútanú cieľenú nenávisťnú mediálnu kampaň, hoci o žiadnu nedovolenú bankovú činnosť u neho nemohlo ísť, ale išlo o štandardné inkasné úkony štatutárov ich firiem podľa Obchodného zákonníka a platných stanov ich spoločností. Uviedol, že na jar roku 2002 rozvinuli vlastné iniciatívy na podporu vzniku a činnosti občianskych združení, pre ktoré zakúpili hodnotné nehnuteľnosti, ako aj pohľadávku na päť miliárd slovenských korún, ktorú 15. mája 2002 prakticky bezodplatne previedli na takéto občianske „Združenie poškodených občanov“ ako garančnú zmenku. Zároveň obžalovaný argumentoval tým, že k spôsobeniu majetkovej škody nedošlo, ani nemohlo dôjsť, keďže sa vklady ich družstevníkov alebo akcionárov ich akciovej spoločnosti stali už v okamžiku ich vloženia na účet spoločnosti iba jej majetkom a legálnou súčasťou ich obchodného majetku v ich kapitálovej akciovej spoločnosti, ktorej štatutárnym orgánom je predstavenstvo a na jeho členov sa z hľadiska náhrady škody vzťahuje solidárna zodpovednosť aj osobitné zákonné liberalizačné ustanovenie podľa § 194 ods. 7 Obchodného zákonníka.

Napriek tomu, že znalecký posudok Ú. v Ž. považuje obžalovaný za nekompetentný, i tak znalci podľa neho potvrdili, že nezistili ani jediný prípad, že by sa bol na úkor kohokoľvek obohatil, čo i len o jednu korunu, alebo že by bol umožnil komukoľvek, aby sa tak nedôvodne obohatil on. Keďže k nijakej škode ani nedošlo, neexistuje ani následok v príčinnej súvislosti s jeho konaním, už tobôž nie protiprávnym. Preto si podľa neho prokurátor v obžalobe vytvoril iný skutok než pre ktorý bolo vedené trestné stíhanie orgánmi polície. Z obžaloby sa nedozvedel, prečo je práve sudca Špecializovaného trestného súdu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy SR jeho zákonným sudcom, preto z tohto dôvodu aj namietal tento súd ako nezákonný. Napriek tomu tento súd konal a prijatím obžaloby a určením termínu hlavného pojednávania boli aj zo strany súdu porušené jeho základné ľudské práva.

V doplnku svojho odvolania zo dňa 30. mája 2012 obžalovaný nad rámec pôvodných dôvodov odvolania dodal, že bol prinútený obstaráť si nový kontrolný znalecký posudok, lebo na pôvodné tri, ktoré predložil súdu sa neprihliadlo a znalecký posudok vypracovaný vo veci Ú. v Ž., okrem toho, že boli vypočutí iní znalci,

než boli predvolaní a na jeho vypracovaní sa podieľali aj osoby, ktoré neboli zapísané do zoznamu znalcov, považuje za nesprávny, vykonštruovaný a plný nezmyslov, pretože ústav použil zlú metodiku výpočtu ekonomickej efektívnosti podniku a tiež neprihliadol na posudok znaleckej organizácie Z. nachádzajúci sa vo zväzku č. 58 spisového materiálu a znalecký posudok č. 1/2002 zo zväzku č. 59, ktorého existencia je potvrdená aj vo zväzku č. 65, o vyčíslení škody spôsobenej nepripustením D. do privatizácie. Spracovanie nového znaleckého posudku si však vyžaduje čas najmenej troch mesiacov a zálohované finančné preddavky a nemal možnosť si dať posudok vypracovať skôr, lebo nemá k dispozícii dostatočné množstvo peňazí a až teraz sa mu podarilo požičať si finančné prostriedky na jeho spracovanie. Preto žiadal o odročenie verejného zasadnutia na uvedený účel vypracovania nového posudku a vykonanie tohto dôkazu.

Ďalej obžalovaný uviedol, že trvá na vypočutí viacerých svedkov, ktorých navrhoval vypočuť na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku, napr. bývalú ministerku financií B. S., svedkyňu G. C. – V., prof. K., ale prvostupňový súd ich odmietol vypočuť. Poukázal v tej súvislosti na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v inej veci, že nie je správny postup, ak sa uprednostní zásada rýchlosti a hospodárnosti konania pred zásadou spravodlivého súdneho procesu.

Na základe toho obžalovaný navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. a/, c/, d/, e/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a pokiaľ by sám nemienil rozhodnúť vo veci na základe nového znaleckého posudku, aby podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie a súčasne navrhol nariadiť, aby vec bola prejednaná a rozhodnutá v inom zložení senátu, alternatívne navrhol, aby ju prejednal a rozhodol iný súd toho istého druhu a stupňa v jeho obvode.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 317 ods. 1 Tr. por., keď nezistil dôvod na postup podľa § 316 ods. 1 alebo § 316 ods. 3 Tr. por., preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie obžalovaného Ing. F. M. nie je dôvodné.

V postupe prvostupňového súdu neboli zistené žiadne chyby, ktoré by mohli spôsobiť nesprávnosť výroku rozsudku o vine obžalovaného. Vo vzťahu k skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu žalovaného trestného činu je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo v súlade s Trestným poriadkom.

Špecializovaný trestný súd v písomnom odôvodnení napadnutého rozsudku jasne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov a je z neho zrejmé aj ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného a z priebehu konania na hlavnom pojednávaní, ale aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, prečo prvostupňový súd nevyhovel ďalším návrhom na doplnenie dokazovania.

Najprv však odvolací súd považuje za potrebné zaujať stanovisko k formálno-procesným odvolacím námietkam obžalovaného.

V prvom rade treba odmietnuť námietku obžalovaného, že vo veci konal nepríslušný súd a že mu bolo odňaté právo na zákonného sudcu. Obžaloba bola v predmetnej veci podaná v novembri 2008 na Špeciálny súd v Pezinku pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. (účinného do 1. januára 2006) a pôsobnosť tohto súdu v danej veci bola založená na základe vtedy platného ustanovenia § 14 ods. 2 písm. d/ Tr. por. (účinného do 1. januára 2006) podľa ktorého do pôsobnosti Špeciálneho súdu, okrem iného patrili aj trestné činy podľa štvrtej hlavy osobitnej časti Trestného zákona alebo trestné činy hospodárske podľa piatej hlavy osobitnej časti Trestného zákona, ak takým trestným činom bola spôsobená škoda alebo získaný prospech dosahujúci najmenej dvadsaťpäťtisíc násobok malej škody podľa Trestného zákona alebo ak taký čin bol spáchaný v rozsahu dosahujúcom výšku najmenej dvadsaťpäťtisíc násobku malej škody podľa Trestného zákona. Do štvrtej hlavy osobitnej časti Trestného zákona (zák. č. 300/2005 Z. z.) patrí aj trestný čin podvodu podľa § 221 Tr. zák., ktorý bol v predchádzajúcom Trestnom zákone účinnom do 1. januára 2006 označený paragrafom 250 Tr. zák.

Neskôr po zriadení Špecializovaného trestného súdu zákonom č. 291/2009 Z. z. účinným od 17. júla 2009 na základe týmto zákonom schválenej novely Trestného poriadku (zák. č. 301/2005) v jeho ustanovení § 14 bola pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu na pokračovanie konania v danej trestnej veci založená ustanovením § 14 písm. j/ Tr. por.

a prechodným ustanovením § 567f ods. 1 Tr. por. schváleným zákonom č. 291/2009 Z. z., podľa ktorého vo veciach, ktoré patria do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, je príslušný na konanie Špecializovaný trestný súd, ak ďalej nie je ustanovené inak. Ustanovenie § 14 písm. j/ Tr. por. bolo totožné s ustanovením § 14 ods. 2 písm. d/ Tr. por. pred uvedenou novelou a zhodné so súčasným znením § 14 písm. k/ Tr. por. v jeho znení na základe zákona č. 262/2011 Z. z.

Podľa obžaloby bolo zrejmé, že rozsah spôsobenej škody výrazne prevyšuje aj túto zákonom stanovenú minimálnu hranicu, ktorá bola určujúcim kritériom pre stanovenie pôsobnosti Špeciálneho súdu, neskôr Špecializovaného trestného súdu.

Argumentácia obžalovaného v tomto smere vychádzala z toho, že on žiadnu škodu nespôsobil a nijako sa neobohatil ani on ani nikto iný. Dôvodné podozrenie na základe obvinenia a podanej obžaloby zo spáchania skutku, ktorý vykazoval zákonné znaky takého trestného činu, na ktorý sa vzťahovala pôsobnosť Špeciálneho súdu a neskôr Špecializovaného trestného súdu, ktorú tento súd pri predbežnom prerokovaní obžaloby nevytlúčil tým, že by už vtedy bolo nepochybné, že nejde o taký rozsah škody pri žalovanom trestnom čine podvodu, ktorá by zakladala pôsobnosť tohto súdu bolo určujúce pre založenie jeho pôsobnosti. Napokon v rámci konania pred súdom sa to dokazovaním aj definitívne potvrdilo. Tvrdenie obžalovaného, že mu bolo odňaté právo na zákonného sudcu a že z toho dôvodu boli porušené jeho základné ľudské práva, je preto neopodstatnené.

Nemožno akceptovať odvolacie námietky obžalovaného, že zrušením pôvodného uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia z 26. marca 2002 uznesením prokurátorky krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici zo 4. apríla 2002 došlo k definitívnemu uzavretiu predmetnej trestnej veci a že je nedôvodne trestne stíhaný. Došlo k tomu v rámci výkonu prokurátorského dozoru z dôvodov, že dovtedajšie dokazovanie nepreukazovalo subjektívnu stránku trestného činu podvodu a že nebol preukázaný zákonný znak skutkovej podstaty trestného činu podvodu spočívajúci v spôsobení škody na cudzom majetku. Nedošlo ale k právoplatnému zastaveniu trestného stíhania pre predmetný žalovaný skutok, čo nebránilo v tom, aby sa v trestnom konaní neprešetrovali okolnosti podozrenia zo spáchania trestného činu podvodu, eventuálne i iného trestného činu v spoločnostiach

D., s. r. o., D. a. s. a B. a po získaní dostatočných podkladov začať vo veci trestné stíhanie.

Rovnako neobstojí námietka obžalovaného, že bola v rodinnom dome v L., patriacom jeho manželke, vykonaná nezákonná domová prehliadka a nezákonná prehliadka kancelárií v spoločnosti D., a. s.

Domová prehliadka v rodinnom dome vo vlastníctve manželky obžalovaného L. M. i prehliadka iných priestorov v spoločnosti D., a. s., ale i v ďalších spoločnostiach sa vykonávala v začatom trestnom stíhaní, ku ktorému došlo uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania PZ SR v Banskej Bystrici uznesením zo 17. júla 2002 sp. zn. ČVS: KÚV – 15/OVEK-2002 pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. a trestný čin neoprávneného podnikania podľa § 118 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na základe skutku, že od 1. 1. 2000 do 24. 2. 2002 bližšie nezistené osoby B. v B. bez povolenia príslušného bankového orgánu na vykonávanie bankovej činnosti zhromažďovali finančné prostriedky od občanov, ktoré vylákali s príslubom vrátenia s výnosom vo výške 15 % až 31 % vo forme daru, čo bolo vzhľadom na výsledky hospodárenia B. a D., a. s. a jej tzv. dcérskych spoločností nereálne, pričom vybrali od občanov 5.929.709.171,- Sk a uzavreli 44 393 zmlúv o vrátení členského vkladu a darovacích zmlúv, ale po 24. februári 2002 prestali vyplácať vklady a dary a nevyplatili vklady vo výške 3.275.859.528,- Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené uznesenie a po preskúmaní v spisovom materiáli vo zväzku 64 zadokumentovaných podkladov k týmto prehliadkam i úkonom vydania vecí, nezistil, že by boli vykonané v rozpore s vtedy platnými ustanoveniami § 78 a § 82 až § 83a Tr. por. účinného do 1. januára 2006 týkajúcich sa vydania vecí dôležitej pre trestné konanie, domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov a pozemkov.

Ďalej je treba uviesť, že vzhľadom na to, že najvyšší súd nezisťuje žiadne pochybnosti čo sa týka kompetentnosti, komplexnosti, jasnosti a zrozumiteľnosti znaleckého posudku Ú. v Ž. a nemá pochybnosti o jeho záveroch, nevidí ani dôvod na doplnenie dokazovania ďalším znaleckým posudkom, ako to navrhol v odvolaní obžalovaný Ing. F. M.

Spôsob konania obžalovaného a rozsah spôsobeného následku bol doterajším dokazovaním dostatočne preukázaný.

Pokiaľ ide o ďalšie posudky, na ktoré poukazoval obžalovaný v odvolaní a ktoré si obstaral na ocenenie spoločnosti D., s. r. o. pri jej transformácii do akciovej spoločnosti a na ohodnotenie straty, ktorú mal utrpieť v dôsledku vylúčenia z privatizácie S., š. p., tieto obsahujú nereálne údaje o aktívach spoločnosti i fiktívne predstavy o ujme, ktorá mala byť obžalovanému spôsobená vylúčením z privatizácie. Podľa názoru najvyššieho súdu, vzhľadom na iné vykonané dôkazy, dokonca i vyjadrenia peňažných ústavov, ktoré odmietli poskytnúť úver spoločnostiam v skupine D., lebo obžalovaný nadhodnocoval výšku majetku spoločností, obsah obžalovaným uvádzaných znaleckých posudkov nemôže zvrátiť záver, že spoločnosti v skupine D. boli ako celok stratové a nemali z čoho vrátiť požičané alebo ako členský vklad do družstva B. vložené finančné prostriedky.

Čo sa týka vykonaného dokazovania, treba konštatovať, že prvostupňový súd vykonal dôkazy vo veci v súlade s Trestným poriadkom. Týka sa to aj znaleckého posudku, ktorý v písomnej podobe podal Ú. Ž. v Ž., ktorý ako vyplýva z dokladu z Ministerstva spravodlivosti SR obsiahnutom v spise, bol v čase prijatia zapísaný v zozname znaleckých ústavov a za neho boli na hlavnom pojednávaní vypočutí ako znalci osoby podieľajúce sa na vypracovaní znaleckého posudku. Išlo o Ing. I. S., PhD., Ing. A. Č., Ing. J. R., CSc. a Ing. E. R. Na vypracovaní posudku sa podieľali, vzhľadom na jeho rozsah, i ďalšie osoby, ale vyššie menované boli už v písomnom znaleckom posudku určené riaditeľom Ú. v Ž. prof. Ing. G. K., CSc., že môžu k nemu podať vysvetlenie. Tieto osoby boli ako znalci na hlavnom pojednávaní veľmi podrobne vypočuté a obžalovaný mal dostatok možnosti klásť im otázky a žiadať vysvetlenia. Znalecký posudok považuje najvyšší súd za veľmi presvedčivý, komplexne spracovaný, nevyvolávajúci pochybnosti o jeho záveroch a poskytujúci dostatočný obraz o činnosti v skutkovej vete rozsudku dotknutých spoločností a i ďalších, ktorých činnosť súvisela s akciovou spoločnosťou D., predovšetkým personálnym prepojením s osobou obžalovaného Ing. F. M. a tým, že finančné prostriedky, ktoré trestným konaním popísaným v skutkovej vete napadnutého rozsudku, prostredníctvom pôžičiek alebo inou formou sa dostávali do týchto spoločností, ktoré z nich prevádzkovali svoju činnosť.

Aj výsluchy svedkov na hlavnom pojednávaní boli vykonávané v súlade s Trestným poriadkom a neobstojí odvolacia námietka obžalovaného, že boli porušené jeho obhajovacie

práva pri vykonávaní dôkazov. Výsluchy svedkov aj sám obžalovaný vykonával, resp. jeho obhajca, mohol im klásť otázky alebo namietat' kladenie otázok druhou stranou – prokurátorom. Ako vyplýva z obsahu zápisníc o hlavnom pojednávaní pri vykonávaní svedeckých a listinných dôkazov i výsluchoch znalcov, bol obžalovaný veľmi aktívny a nijako sa mu neobmedzovali jeho práva. Predkladal aj návrhy na doplnenie dokazovania, ktorým sčasti bolo vyhovené. Nie je teda pravdou, že by v tom ohľade boli porušované jeho práva dané Trestným poriadkom a základné práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky.

Pokiaľ niektoré návrhy na doplnenie dokazovania prvostupňový súd zamietol, odôvodnil to a s jeho odôvodnením sa najvyšší súd stotožňuje. Výsluch svedkyne B. S., bývalej ministerky financií, nebol potrebný. Je totiž evidentné, že žiadne reálne peniaze na základe predstavy obžalovaného ako by podľa neho malo byť rozhodnuté o žalobe voči štátu za vylúčenie z privatizácie, obžalovaný v spoločnostiach D., s. r. o. alebo akciovej spoločnosti v čase spáchania skutku nemal. To bola skutočnosť, ktorej si bol obžalovaný vedomý, a preto keď napriek tomu, a napriek preukázanej skutočnosti, že si musel byť vedomý aj nepriaznivého stavu hospodárenia jednotlivých spoločností, ktoré boli celkovo v strate, pretrvávajúcej do skončenia skutku, vyberal pôžičky pre D., s. r. o. a členské vklady do B., to len umocňuje záver súdu o jeho uzrozumení s tým, že občanom, voči ktorým sa zaviazal na konkrétne plnenie vrátenia reálnych peňazí v konkrétne určenom čase a dohodnutým spôsobom, nebude môcť v zmysle dohody peniaze vrátiť a spôsobí im škodu ich uvádzaním do omylu. Preto ďalšie dokazovanie vzťahujúce sa k otázke, prečo sa obžalovaný nemohol zúčastniť privatizácie S., š. p. a akú stratu tým utrpel, pre ustálenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie nebolo potrebné.

Znalecký posudok Ú. Ž. v Ž. a výsluch znalcov na hlavnom pojednávaní k efektívnosti hospodárenia spoločností v skupine D. bol dostatočne presvedčivý a vôbec sa nejavil potrebným výsluch svedkyne prof. K., ktorá je autorkou publikácií o výpočte efektívnosti hospodárenia podniku.

Nie je pravdou, že prvostupňový súd odmietal vykonať dôkaz výsluchom svedkyne G. C. -V. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že sa viackrát pokúšal zistiť pobyt tejto svedkyne, čo sa nepodarilo a upustil od jej výsluchu. Išlo o svedkyňu, ktorá podala návrh na konkurz. Obžalovaný popieral pravosť jej pohľadávky. Z obsahu dokazovania je však zrejmé, že v konečnom dôsledku na základe návrhu iného veriteľa,

ktorým bola banka, bolo vydané rozhodnutie o konkurze. Vzhľadom na ďalšie dôkazy, medzi nimi i výpovede správkyň konkurzných podstat, sa výsluch tejto svedkyne ukázal ako nepotrebný.

Na základe existujúcich účtovných a iných dokladov dotýkajúcich sa činnosti firmy obžalovaného, na to nadväzujúcich svedeckých výpovedí, predovšetkým tých osôb, ktoré prvostupňový súd sám vypočul a na ktoré poukazuje v odôvodnení svojho rozsudku i listinných dôkazov v spojitosti s písomným znaleckým posudkom Ú. Ž. v Ž. a podrobným výsluchom znalcov poverených spracovávateľov posudku za ústav na hlavnom pojednávaní i doplňujúcimi vysvetleniami v rámci kladenia otázok týmto znalcom bolo možné spoľahlivo ustáliť ten skutkový stav, ako je uvedený vo výroku napadnutého rozsudku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s ním stotožňuje, pričom námietky obžalovaného obsiahnuté v odvolaní ku skutkovým zisteniam neakceptuje a považuje ich za neopodstatnené.

Podľa obsahu prvostupňovým súdom vykonaných dôkazov sa odvolací súd presvedčil o tom, že na základe nich Špecializovaný trestný súd správne zistený skutkový stav aj správne posúdil ako pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, ktorého sa dopustil obžalovaný Ing. F. M. ako konateľ spoločnosti D., spol. s r. o. i ako predseda predstavenstva B. (B.-D.-V.) družstva a súčasne generálny riaditeľ a predseda predstavenstva obchodnej spoločnosti D., a. s. v B.. Jedným zo zakladajúcich členov družstva B. v novembri 1999 bola spoločnosť s ručením obmedzeným D., ktorá ku koncu roka 1999 bola pretransformovaná na akciovú spoločnosť D.. Aj v ďalšej spoluzakladajúcej spoločnosti B. A. s. r. o. Z. bol konateľom obžalovaný Ing. F. M.. Okrem toho, tak ako konštatoval súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku, i v ďalších desiatich spoločnostiach pôsobil obžalovaný Ing. F. M. ako konateľ alebo predseda predstavenstva. Činnosť týchto spoločností spolu súvisela a ako sa odvolací súd presvedčil z obsahu najmä listinných dôkazov, svedeckých výpovedí a znaleckého posudku o vzájomných finančných transakciách medzi nimi, uľahčovalo to obžalovanému spáchanie trestnej činnosti.

Skutok je v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania rozdelený na dve obdobia a to od 1. januára 1999 do 30. decembra 1999 a potom od 1. januára 2000 do 24. februára 2002, v ktorých dvomi odlišnými spôsobmi obžalovaný získaval finančné prostriedky od občanov, najprv ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzením D. formou

pôžičiek s prísľubom ich vrátenia so zhodnotením od 20 % do 31% podľa dĺžky poskytnutia pôžičky a potom ako predseda predstavenstva B. a zároveň aj akciovej spoločnosti D. v B. formou prijímania členských vkladov od občanov do B. s prísľubom vrátenia „ďalšieho členského vkladu“ so zhodnotením od 15 % do 31 % v závislosti od doby, po uplynutí ktorej sa mal tento „ďalší členský vklad“ vrátiť. Tzv. „ďalší členský vklad“ podľa dokazovania predstavoval sumu, ktorú fyzické osoby vkladali do B. na určitú dobu po odpočítaní sumy 100,- Sk ako základného členského vkladu. Výnos v dohodnutých percentách bol sľubovaný formou zmluvy o budúcej darovacej zmluve, teda ako sľubovaný dar a zmluvy o prevode cestovného šeku.

Spôsob, ako sa na základe reklamy, ktorá bola falošná, lebo žiadne trojnásobné, či štvornásobné záruky krytia návratnosti finančných prostriedkov v spoločnostiach riadených obžalovaným neexistovali, podarilo vylákať od dôverčivých občanov také množstvo finančných prostriedkov, bol preukázaný dôkazmi dotýkajúcimi sa nákladov vynaložených na reklamu v masovokomunikačných prostriedkoch i jej samotným obsahom a vypočutím tej časti svedkov, ktorí požičali D. s. r. o. alebo vložili do B. najväčšie finančné čiastky. Z ich výsluchov bolo zrejmé, že ich predovšetkým zlákal vysoký zisk a o činnosti D. s. r. o. alebo B. nemali predstavu ani sa o to nezaujímali. Napokon už v prihláške za člena B. sa fakticky vzdávali svojich práv, keď splnomocňovali zakladajúceho člena B. akciovú spoločnosť D. v B. na zastupovanie na všetkých členských schôdzach a preberanie všetkých zásielok, pozvánok a oznámení o členskej schôdzi družstva. Náklady na reklamu len spoločnosti D., a. s. za obdobie rokov 2000 až do februára 2002 boli vyčíslené sumou 168 821 033,- Sk a B. za to isté obdobie v sume 72 111 438,- Sk. V podstate ich nespochybňoval ani obžalovaný, len rozdiel v jeho ponímaní týchto položiek je v tom, že si ich oceňuje trhovou hodnotou predplateného reklamného času akoby „výnos“, lebo mohol byť predajný. V skutočnosti tieto vynaložené prostriedky nemohli priniesť zisk, lebo reklama bola zameraná na to, aby fyzické osoby vkladali finančné prostriedky ako členské príspevky do B.

Počet osôb, ktorým nebola vrátená ani základná istina požičanej sumy pre D., s. r. o., či ako členského vkladu do družstva B. bol zistený presne na základe dokumentácie zaistenej v zainteresovaných spoločnostiach a znaleckého posudku a nevyvoláva pochybnosti, keď znalci mali k dispozícii aj rodné čísla poškodených osôb. Výšku škody ako v prvej časti skutku tak i v druhej časti v sumách uvedených vo výroku

napadnutého rozsudku preto považuje aj odvolací súd za nepochybne zistenú. Stotožňuje sa aj s postupom prvostupňového súdu, že skutok v prvej časti bol ustálený od 1. januára 1999, hoci bolo zrejmé, že zmluvy o pôžičkách začal obžalovaný uzatvárať už skôr, na jar v roku 1998 a dokazovanie v súvislosti s nákupom produktu „zmenkový obchod“, o ktorom vypovedal svedok M. a na ktorom sa mala podieľať i svedkyňa J. z D., s.r.o., na ktorú sa menovaný svedok ako prvú obrátil a ona ho priviedla k obžalovanému, naznačuje, že obžalovaný ako konateľ spoločnosti D., s. r. o. nechal vyplatiť tomuto svedkovi mimoriadne vysokú sumu peňazí za produkt, ktorý v podstate bol akoby návodom na tzv. „pyramídovú hru“, predstavujúcu získavanie rastúceho počtu ďalších a ďalších finančných prostriedkov s príslubom lákavých výnosov, pričom predchádzajúce vklady a výnosy sa majú hrať z nasledujúcich vkladov, no nezodpovedaná zostávala otázka, z čoho sa vyplatia existujúce nároky vkladateľov keď si ich v dohodnutom sľubovanom čase uplatnia, ale nebudú pribúdať ďalšie vklady.

V tej súvislosti prvostupňový súd správne vychádzal z dokazovania zameraného na zistenie solventnosti spoločností zainteresovaných na predmetnom skutku.

Bez pochybností bola vyvrátená obhajoba obžalovaného, že spoločnosti v skupine D. a. s. boli prosperujúce a všetky záväzky by boli uhradené nebyť toho, že sa voči jeho akciovej spoločnosti začala masívna negatívna kampaň ako o krachujúcej spoločnosti a diskriminujúce trestné stíhanie so zablokovaním účtov, ktoré mu v tom zabránili. Listinnými dôkazmi týkajúcimi sa hospodárenia spoločností v skupine D., zo zaistenej dokumentácie v elektronickej podobe, ktorú mali znalci k dispozícii a samotným znaleckým posudkom bolo jednoznačne preukázané, že spoločnosť v bežnom účtovnom období už k 31. decembru 1998 vykazovala stratu 14 710 000,- Sk, pritom neustále už od marca 1998 prebiehalo prijímanie pôžičiek od občanov pre D., s. r. o. a už v marci 1999 vznikla pre túto spoločnosť povinnosť splácať prvé záväzky vyplácaním istiny i výnosu. Keďže už ku koncu roka 1998 spoločnosti v tejto skupine D. vykazovali stratu a z dokazovania vyplýva, že o hospodárení jednotlivých spoločností bol obžalovaný veľmi dobre informovaný, potom správne prvostupňový súd ustálil, že najneskôr ku dňu 1. januára 1999 už obžalovaný vedel, že sľubovaný záväzok vrátenia peňazí v dohodnutom čase, čo aj len v istine, nieto ešte so sľubovaným výnosom, nebude môcť splniť a ustálil začiatok skutku vykazujúceho tak aj znaky subjektívnej stránky žalovaného trestného činu na začiatok roka 1999. Napriek tomu, že aj v nasledujúcom období uvedené spoločnosti vykazovali stratu,

obžalovaný pokračoval v masívnej reklamnej kampani zameranej na získavanie finančných prostriedkov a po pretransformovaní D., s. r. o. na akciovú spoločnosť k 31. decembru 1999 a založení družstva B. koncom roku 1999 na základe tejto falošnej reklamy vzbudzujúcej dojem o spoločnosti D., a. s. ako o dynamickej a prosperujúcej už inou formou ako členské vklady do družstva získaval ďalšie finančné prostriedky.

Na základe dokumentácie týkajúcej sa hospodárenia jednotlivých spoločností v skupine D., ako aj výsluchom svedkov členov predstavenstiev akciových spoločností, či konateľov tých spoločností s ručením obmedzeným, ktorí kooperovali s akciovou spoločnosťou D. a predovšetkým závermi znaleckého posudku bolo preukázané, že prostriedky, ktoré boli získané od občanov, boli používané na splácanie starších záväzkov firiem D., s. r. o., D., a. s., ako aj na prevádzkovú činnosť spoločností personálne prepojených s osobou obžalovaného Ing. F. M., predovšetkým tých, ktoré vymenoval prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku. Tieto ďalšie tzv. dcérske spoločnosti svojou prevádzkou sotva dosahovali také výnosy, aby mohli kryť prevádzkové náklady a boli v podstate stratové a nebyť prelievania finančných prostriedkov z B., kde sa zhromažďovali členské vklady od občanov do akciovej spoločnosti D. a z nej pre ďalšie spoločnosti v skupine D., nemohli by tieto existovať. Aj z listinných dôkazov týkajúcich sa činnosti B. vyplýva, že fakticky žiadnu podnikateľskú činnosť, ktorá by prinášala zisk, toto družstvo nevyvíjalo a finančné prostriedky získané od občanov boli formou pôžičky predisponované akciovej spoločnosti D. a B. faktúrovalo D. a. s. pravidelne mesačne úroky za poskytnuté finančné prostriedky.

Obžalovaný sa snažil preukazovať variabilitu svojich podnikateľských aktivít, že jeho zámery boli reálne a poukazoval v tej súvislosti aj v odvolaní na činnosť tzv. dcérskych spoločností, cez ktoré sa vyvíjali niektoré podnikateľské aktivity v zahraničí. K tomu treba uviesť, že ako v prípravnom konaní tak i na hlavnom pojednávaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie k týmto podnikateľským zámerom obžalovaného s cieľom zistenia subjektívnej stránky žalovaného trestného činu a bolo zistené, že podnikateľské zámery obžalovaného, či už to boli jeho plány na podnikanie v Číne, Mongolsku a inde v Ázii, prípadne v Rumunsku, Nemecku alebo Spojených štátoch amerických, boli buď nerealizovateľné a napokon z rôznych obžalovaným uvádzaných dôvodov sám od nich upustil ešte pred ich začatím, alebo ako tie v Nemecku, či v USA, neprinášali a ani nemohli prinášať želaný efekt, rozhodne nie taký, aby z nich mohol byť v jednotlivých rokoch splatený záväzok

voči fyzickým osobám, ktorý už dosahoval miliardové sumy. V súvislosti s týmito zámermi boli len vynaložené zbytočné náklady.

Správne prvostupňový súd poukázal aj na listinné dôkazy vo zväzkoch 50 a 51 trestného spisu a to správy od peňažných ústavov, konkrétne vymenovaných bánk, ktoré odmietali poskytovať úvery spoločnostiam D., spol. s r. o., D. a. s. a ďalším s nimi prepojeným a v súlade so zákonom ich vyhodnotil ako dôkazy usvedčujúce obžalovaného, ktoré vyvracajú obhajobu obžalovaného, že išlo o zámer bánk zlikvidovať jeho prosperujúcu firmu. Z týchto dôkazov je zrejmé, že dôvodom boli práve rizikové podnikateľské zábery s nedostatočným ručením za požadovaný úver, alebo že žiadateľ nepredložil všetky potrebné podklady, najmä stav založených pohľadávok alebo že priamo zistili pozitívne skresľovanie ukazovateľov finančného hospodárenia, ktoré bolo výsledkom výrazného precenenia hodnoty majetku spoločnosti s ručením obmedzeným D. pri jej transformácii na akciovú spoločnosť D., i z dôvodu prelievania finančných zdrojov v rámci skupiny D.. Z tohto dokazovania je zrejmé, že už koncom roku 1997 finančný ústav zamietol žiadosť D., spoločnosti s ručením obmedzeným, na poskytnutie úveru, pričom išlo o žiadosť o úver nie na nejaké nerealistické zábery v podnikaní v zahraničí, ale o žiadosť o úver na rozšírenie o ďalšie štyri prevádzky v K. s podobným zameraním činnosti aké v iných mestách vykonával. Z podkladov o tento úver je zrejmé, že aj ručenie za tento úver si obžalovaný predstavoval tak, že celé riziko by znášal finančný ústav, od ktorého úver žiadal, keďže v prípade neplnenia záväzku splácania úveru sa mal finančný ústav uspokojiť zo zdrojov získaných z úveru na zriadenie týchto štyroch prevádzok, predovšetkým nakúpených zásob tovaru.

Rovnako správne vyhodnotil prvostupňový súd i tie dôkazy, ktoré vznikli už po zatvorení pobočiek D. a. s. zameraných na vyberanie členských vkladov od občanov do B. po 24. februári 2002 a to predovšetkým tých, ktoré preukazovali spôsob, akým sa chcela spoločnosť D., a. s. vyrovnáť so záväzkami voči občanom a aké kroky v tomto smere podnikal obžalovaný. Rozhodne v rozpore s pôvodným sľubovaným záväzkom v dohodnutom termíne a dohodnutej sume vrátiť požičané peniaze D. s. r. o., či vložené peniaze ako členský vklad do družstva B., bola snaha a úkony D. a. s., ktorá mala splácať vzniknuté záväzky aj B., smerujúce k rozloženiu splácania záväzku formou poistenia v P. D., a. s. a sčasti jeho splácania v mesačných splátkach počas niekoľkých rokov. To potvrdzuje inými dôkazmi zistenú finančnú situáciu v dotknutých spoločnostiach, že neboli spôsobilé sľubovaný záväzok dodržať, lebo nemali disponibilné finančné zdroje.

To, že si bol uvedenej skutočnosti obžalovaný Ing. F. M. veľmi dobre vedomý, dokresľujú i predchádzajúce aktivity obžalovaného ešte pred dokonaním skutku preukázané listinnými dôkazmi, smerujúce už koncom roku 2001 a začiatkom roku 2002 k vybaveniu úveru v niektorej americkej banke v dolároch v sume po prepočte na koruny rovnajúcej sa v miliardách tej čiastke, ktorá bola za predchádzajúce obdobie spôsobom popísaným v skutkovej vete napadnutého rozsudku vybratá od občanov, za čo v uzatvorenej zmluve časovo ohraničenej do konca februára 2002 obžalovaný v zmluve pre dotyčnú osobu, ktorá mala úver vybaviť, sľuboval lukratívny výnos.

Ani argumentácia obžalovaného, že ním predložený dôkaz na hlavnom pojednávaní, ktorý bol aj vykonaný, a to analýza pasív a aktív spoločností v skupine D. k 13. augustu 2002 svedčí o prosperujúcich spoločnostiach s aktívami vo výške viac ako 8 miliárd 663 miliónov korún, nijako neobstojí pri jeho obhajobe, že spoločnosť D. a. s., resp. spolu s ďalšími tzv. dcérskymi spoločnosťami mali z čoho záväzky splatiť, lebo boli v aktívach vysoko plusové. Táto argumentácia je zavádzajúca. Záväzky bolo treba plniť priebežne a nevyplatená istina v zmysle zmlúv o pôžičke predstavovala vyše 237 miliónov Sk a v zmysle dohôd o vrátení ďalšieho členského vkladu z B. k 24. februáru 2002 predstavovala vyše 3 miliardy 628 miliónov Sk, spolu bezmála štyri miliardy korún. Obžalovaný ale v aktívach zahrňoval aj položku obsiahnutú v žalobe voči štátu v sume 7 miliárd 992 miliónov 575 tisíc korún, za nepripustenie do privatizácie 10 % podielu S. š. p., ktorá mu nikdy nebola prisúdená reálnym právoplatným rozsudkom. Ide len o fiktívne aktívum v predstave obžalovaného, podobne ako trhové ocenenie predplateného reklamného času v médiách v sume 280 miliónov Sk. Len na týchto dvoch položkách uvedená analýza svedčí o nereálnosti rozdielu aktív a pasív ako prevažujúcich aktív vo výške vyše 8,6 miliárd korún.

I ďalšie úkony obžalovaného po dokončení žalovaného skutku z apríla 2002 smerujúce k odkúpeniu pohľadávky, ktorá mala predstavovať sumu 5 miliárd korún za zmenku vystavenú zmenečným dlžníkom S., š. p. svedčia o tom, že obžalovaný sa snažil vyvolať zdanie solventnosti spoločnosti D., a. s. Obhajoval sa totiž tým, že aj z tejto pohľadávky mali byť uspokojené nároky poškodených vkladateľov. Je evidentné z obsahu spisového materiálu, že D., a. s. za túto pohľadávku nič nezaplatila. Cena za ňu mala byť uhrádzaná v budúcnosti podľa stavu či sa nejaká čiastka z tejto pohľadávky vôbec vymôže a podľa výšky vymoženej čiastky. Ani opodstatnenosť takej

pohľadávky nebola súdmi priznaná. Navyše treba dodať, že všetky kroky obžalovaného po dokončení skutku, po 24. februári 2002, nie sú relevantné z pohľadu existencie podvodného úmyslu obžalovaného už v čase vyberania finančných prostriedkov od občanov, keď inými dôkazmi vzťahujúcimi sa na čas skutku bolo preukázané, že obžalovaný vedel, že v dohodnutom termíne a výške nemôže všetky záväzky splniť a bol uzrozumený so spôsobením škody pre tých, od ktorých peniaze boli vybraté a v dohodnutom termíne a výške dohodnutým spôsobom neboli splatené.

Ak by obžalovaný podľa skutočnosti predstrel občanom, že takto má byť zabezpečené ich právo na vrátenie pôžičiek a vkladov, je evidentné, že sotva by občania poskytovali pôžičky pre D., s. r. o. alebo vkladali členské príspevky do B..

Právna kvalifikácia zisteného skutku ako trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v jeho znení účinnom do 31. decembra 2005 je preto správna, zodpovedajúca zákonu. Všetky zákonné znaky tohto trestného činu boli naplnené.

Najvyšší súd považuje za neopodstatnenú odvoláciu námietku obžalovaného a vyvrátenú jeho obhajobu, že nebola naplnená subjektívna stránka žalovaného trestného činu podvodu, lebo on konal len s čistým úmyslom všetky získané finančné prostriedky vrátiť. Od roku 1999, keď obžalovaný vyberal pôžičky od občanov s vedomím, že ním riadené spoločnosti sú v strate, bola podnikateľská činnosť v spoločnostiach, v ktorých bol obžalovaný konateľom alebo predsedom predstavenstva založená na princípe tzv. „pyramídovej hry“, resp. podobala sa i tzv. Ponzioho schéme, keď časť od občanov získaných prostriedkov bola investovaná na prevádzkovú činnosť v predmete podnikania vzájomne kooperujúcich podnikateľských subjektov skupiny D., ktoré však neprinášali zisk. V danom prípade tieto spoločnosti v skupine D. mohli existovať len pokiaľ vždy ďalšie fyzické osoby vkladali svoje finančné prostriedky, najprv ako pôžičky do D., s. r. o., neskôr ako členské vklady do B., odkiaľ sa prelievali buď priamo alebo prostredníctvom akciovej spoločnosti D. do ďalších tzv. dcérskych spoločností v skupine D. personálne a majetkovo prepojených na osobu obžalovaného Ing. F. M. Ak niektorým subjektom, fyzickým osobám, obžalovaný peniaze vrátil, bolo to možné len v dôsledku toho, že od väčšieho počtu ďalších peniaze vybral. Bolo však nemožné, na základe výsledkov hospodárenia firiem, aby obžalovaný k stanovenému obdobiu určenému v zmluvách s veriteľmi, splnil svoj záväzok a s navýšením úroku peniaze v zmluvne dohodnutom termíne

vyplatil. Nemohol tak podľa výsledkov dokazovania urobiť ani len pokiaľ išlo o istinu a nieto ešte tak vysoký úrok.

Skutočnosť, že poškodené osoby uverili obžalovanému, napriek značne nevierohodnému sľubovaniu vysokého výnosu, nemôže zbaviť obžalovaného jeho viny. Pokiaľ sa v priebehu trestného konania snažil preniesť zodpovednosť na poškodených, že tí sa vlastne stali akcionármi a sami išli do podnikateľského rizika, tieto námietky obžalovaného sú neadekvátne. Svojou reklamnou činnosťou vytváral falošný dojem o veľmi priaznivých hospodárskych výsledkoch spoločnosti. V rozpore so skutočnosťou predstieral veľmi priaznivé možnosti návratnosti požičaných alebo do B. vložených peňazí. Uvedením do omylu týchto poškodených osôb im celkovo spôsobil škodu mnohonásobne prekračujúcu hranicu škody veľkého rozsahu.

Obžalovaný ako konateľ a predseda predstavenstva dotknutých spoločností sa nemôže zbaviť zodpovednosti ani jej presunom na iných členov predstavenstiev jednotlivých spoločností s argumentáciou kolektívneho rozhodovania v týchto orgánoch spoločností. Realizovala sa jeho predstava, ako sa má v ním riadených spoločnostiach postupovať. V tomto smere mal prvostupňový súd dostatok dôkazov svedčiacich o tom, že aj keď sa konali zasadnutia kolektívnych orgánov spoločností, kde sa preberali podnikateľské aktivity spoločnosti, v konečnom dôsledku vždy rozhodoval obžalovaný. Bol to on, kto ako štatutárny orgán podpisoval zmluvy o pôžičkách, dokumenty týkajúce sa členstva a členských vkladov do B. a z jeho poverenia už konkrétne úkony pri výbere peňazí sa vykonávali v pobočkách na základe poverenia obžalovaného.

Vina obžalovaného na žalovanom trestnom čine bola teda podľa zistenia najvyššieho súdu jednoznačne preukázaná. Je naplnená subjektívna stránka žalovaného trestného činu podvodu. Na základe vyššie uvedených skutočností a dôkazov, o ktoré sa opieral prvostupňový súd i najvyšší súd konštatuje, že bol obžalovanému dokázaný eventuálny úmysel tohto žalovaného trestného činu. Aj ostatné znaky jeho kvalifikovanej skutkovej podstaty boli preukázané. Obžaloba bola podaná len pre trestný čin podvodu. Najvyšší súd sa však stotožňuje i so závermi prvostupňového súdu na str. 75 a 76 odôvodnenia rozsudku, že právne úkony spojené s vyberaním členských vkladov do B. boli simulované a zastierali faktickú bankovú činnosť a taký postup bol zjavne v rozpore s tými ustanoveniami zákona o bankách, podľa ktorých bez bankového povolenia nemôže nikto prijímať vklady

ani poskytovať z vkladov úroky alebo iné odplaty, ktoré sú daňovým výdavkom podľa osobitného predpisu. Tento nepovolený spôsob konania obžalovaného, tvoriaci zároveň aj objektívnu stránku trestného činu podvodu, možno v danom prípade považovať za fakticky konzumovaný žalovaným trestným činom.

Odôvodnenie Špecializovaného trestného súdu prečo pri kvalifikácii skutku použil ustanovenia predchádzajúceho Trestného zákona účinného v čase, keď sa skutok stal, je priliehavé, zodpovedajúce zákonu a najvyšší súd sa s ním stotožňuje.

Za trestný čin, z ktorého bol obžalovaný uznaný za vinného, mu bol uložený trest síce v rámci trestnej sadzby podľa Trestného zákona účinného v čase spáchania činu, ktorý bol pre obžalovaného priaznivejší, pričom trestná sadzba trestu odňatia slobody bola v rozmedzí od päť do dvanásť rokov, no trest presne v polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby nie celkom zohľadňuje extrémne veľký rozsah trestnej činnosti, jej páchanie po dlhšiu dobu, enormne vysoký počet poškodených osôb (v prvej fáze 1367 a v druhej fáze od 1. januára 2000 do dokonania skutku 23 834 osôb).

Spôsobený následok v slovenských korunách celkove vo vyše 3,7 miliardovej sume mimoriadne veľakrát presahuje znak škody veľkého rozsahu. Z tohto pohľadu sa uložený trest presne v polovici trestnej sadzby javí skôr miernym. Maximálne prihliada na priaznivé hodnotenia osoby obžalovaného, na jeho rodinné pomery a možnosti jeho nápravy, ktoré sú priaznivé. Najvyšší súd nevidí dôvod na jeho zmiernenie prostredníctvom ustanovenia § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody, pre dlhšiu dobu od spáchania skutku, pretože pri tak skutkovo rozsiahlej trestnej činnosti, vzhľadom na veľký počet poškodených osôb, ale náročnej na dokazovanie i z pohľadu preukazovania činnosti všetkých súvisiacich firiem spojených s činnosťou tých spoločností, ktoré sú uvedené v skutku, nemožno konštatovať, že by predsúdne konanie i konanie na súde prvého stupňa neprebiehalo plynulo a že by v ňom boli neodôvodnené prietahy zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdu.

Vzhľadom na neexistenciu odvolania prokurátora v neprospech obžalovaného, nemožno nič meniť na výroku napadnutého rozsudku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako sa uvádza vo výroku tohto uznesenia.

Rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 14. júna 2012

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: G. Véghová